

<https://doi.org/10.15407/np.75.349>
УДК 027.54(477-25)НБУВІР:025.171:[[930.253:82.0-
051Маслов]:821.161.2.09Шевченко Т.Г.

Андрій Шаповал,

доктор історичних наук, старший науковий співробітник,
завідувач відділу,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

вул. Володимирська, 62, 01033, Київ, Україна

e-mail: shai196@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1188-5142>

Scopus Author ID: 57224568766

Оксана Вербіцька,

кандидат філософських наук, старший науковий співробітник,
Інститут архівознавства

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

вул. Володимирська, 62, Київ, 010033, Україна

e-mail: xenaver@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1459-954X>

Оксана Ємчук,

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник,
Інститут архівознавства

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

вул. Володимирська, 62, Київ, 010033, Україна

e-mail: vio@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5096-7231>

ШЕВЧЕНКОЗНАВЧІ ЗАЦІКАВЛЕННЯ СЕРГІЯ МАСЛОВА КРІЗЬ ПРИЗМУ АРХІВНОЇ СПАДЩИНИ ВЧЕНОГО

У статті на основі аналізу архівних документів, значну частину яких уперше введено до наукового обігу, висвітлено шевченкознавчі зацікавлення видатного українського літературознавця та книгознавця С. Маслова. В особовому фонді С. Маслова, який зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, відклалися архівні документи, що відображають інтерес ученого до Т. Шевченка

та його творчості. Згідно з документами, постать Т. Шевченка та його літературно-мистецька творчість належали до кола наукових зацікавлень С. Маслова. Протягом життя вчений вивчав наукову біографію Т. Шевченка та його творчий набуток, брав дієву участь у підготовці до друку літературних творів поета, популяризації творчості митця, а також вшанування пам'яті про нього. Значних зусиль С. Маслов приклав для збирання документів і предметів, які стосувалися діяльності українських науково-культурних установ, організацій, науковців, літераторів, митців, громадсько-культурних діячів з дослідження життя та творчості Т. Шевченка і вшанування його пам'яті.

Ключові слова: С. Маслов, Т. Шевченко, архівні документи, шевченкознавство.

Актуальність дослідження. У листопаді 2025 р. відзначаємо 145 років від дня народження літературознавця, книгознавця, бібліографа, бібліотекознавця, доктора філологічних наук, професора, члена-кореспондента АН УРСР С. Маслова (1880–1957), наукова біографія якого, незважаючи на сталий інтерес дослідників до життя та діяльності вченого, ще й на сьогодні містить малодосліджені та не розкриті сторінки. Ювілей ученого є гарною нагодою звернути увагу на білі плями життєвого і творчого шляху науковця. Звернення до архівних документів, у тому числі їх великого комплексу, що відклався в особовому фонді С. Маслова в Інституті рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (далі – ІР НБУВ), дають змогу частково заповнити лакуни в науковій біографії С. Маслова. Одним з недостатньо досліджених є питання щодо уваги науковця до постаті Т. Шевченка та його творчості, участі вченого у вивченні й популяризації набутку митця і вшануванні пам'яті Кобзаря, що й обумовило вибір теми цієї праці.

Аналіз досліджень і публікацій. Великий особовий архів С. Маслова в ІР НБУВ активно використовується дослідниками життя та діяльності вченого, істориками науки й культури. Загальному огляду документного складу особового фонду С. Маслова присвячено декілька статей [1, 2], зміст архіву проаналізовано і як джерело до окремих досліджень, зокрема з історії філологічних студій [3]. Однак дослідники не звернули уваги на документи, які розкривають шевченкознавчі зацікавлення С. Маслова. Лише в

розвідці О. Смчук про листування вченого з Ю. Меженком ідеться й про співпрацю науковців щодо колекціонування Шевченкіани [4, с. 75–78].

У статті **ставимо за мету** на основі аналізу архівних документів висвітлити шевченкознавчі зацікавлення С. Маслова.

Виклад основного матеріалу. В особовому фонді С. Маслова, що зберігається в ІР НБУВ, відклався масив архівних документів, який висвітлює ставлення вченого до постаті Т. Шевченка та його літературно-мистецької творчості, розкриває участь ученого у вивченні й популяризації набутку митця, а також вшануванні його пам'яті. Серед них: книга обліку бібліотеки Маслових; рукописи поезій Т. Шевченка; зошит С. Маслова з реферативними записами творів і наукових праць українських літераторів, у тому числі Т. Шевченка та про нього; бібліографічні замітки і витяги з праць про біблійні мотиви в творчості Т. Шевченка, зібрані літературознавцем; плани, проспекти, методичні розробки, доповіді, повідомлення, запрошення та порядок денний науково-організаційних засідань щодо підготовки академічних видань творів Т. Шевченка, збірників наукових праць про митця, до яких долучився С. Маслов; ділове й приватне листування вченого, у якому йдеться про спадщину Т. Шевченка і вшанування його пам'яті; запрошення на науково-організаційні засідання з підготовки Шевченківських днів та ювілеїв, наукові й культурні меморіальні заходи, присвячені Т. Шевченку, афіши та програми урочистостей; репродукції портретів, автопортретів Т. Шевченка, поштові листівки із зображенням поета, світлини пам'ятників Кобзарю, зібрані С. Масловим, тощо.

Творчість Т. Шевченка захопила С. Маслова з дитячих років. «Кобзар» був однією з улюблених книг майбутнього літературознавця. Твори Т. Шевченка він читав уголос на сімейних вечорах і рекомендував для прочитання своїм молодшим братам та сестрам. Згідно з архівними документами, «Кобзар» із сімейної бібліотеки Маслових було зачитано настільки, що потребував ремонту [5, арк. 14 зв.].

Зберігся зошит, у який юний С. Маслов записував перекази прочитаних ним літературних творів і наукових праць, свої враження від прочитаного протягом 1897–1898 рр. [6]. Перші записи присвячено

«Кобзарю» та російськомовній поемі Т. Шевченка «Тризна». На думку С. Маслова, російськомовні твори поета поступалися за якістю його українським віршам [6, арк. 1 зв.].

Цікавився С. Маслов і літературою про біографію Т. Шевченка та його творчість. Так, зошит містить розлогий конспект праці М. Чалого «Життя та твори Тараса Шевченка (зведення матеріалів для його біографії)» та критичну оцінку 17-річним С. Масловим цього дослідження: «Написана біографія дуже одноманітно та сухувато. Маса зовсім незначних випадків наводиться тут, але багато важливого не сказано, напр[иклад], нічого не сказано про те, як Шевченко не любив росіян та ін. Наводяться листи до Шевченка та Шевченка ні до села іноді ні до міста. Часто зустрічаються різкі стрибки. У малоросійських віршах, що наводяться, мова викривлена... Розбір та переказ творів гірше за біографію. Особливо переказ – надто бліда передача» [6, арк. 11 зв.–12]. Наведені рядки засвідчують, що С. Маслов уважно вивчав життєвий шлях, уподобання та поетичну творчість Т. Шевченка і вже замолоду був досить добре з ними обізнаний.

Упорядковуючи власну бібліотеку, С. Маслов склав тематичний покажчик творів Т. Шевченка та присвячених йому публікацій у науково-літературному щомісячнику «Основа» за 1861–1862 рр., а також літературно-художньому альманасі «Хата» (1860) [7]. За нагоди він збирав видання поета та документи, які стосувалися митця. У його бібліотеці містилися твори Т. Шевченка та про нього [5, арк. 5 зв.–6], а в особовому архіві відклалися: рукописи уривків з балади «Причинна» та поезії «Мати галка, мати чорна...», зроблені невідомим 20 лютого 1877 р. [8]; студентська листівка із закликом страйку й протесту проти національних утисків відзначити 100-річчя від дня народження Т. Шевченка в 1914 р. [9]; репродукції портретів, автопортретів Кобзаря, поштові листівки із зображенням поета [10, 11].

Мав С. Маслов інтерес і до художньої творчості Т. Шевченка. Деякий час він був власником портрета полтавського поміщика Р. Лукомського, якого Т. Шевченко намалював олівцем у 1843 р. [12]. Уперше твір згадано, а його репродукцію опубліковано в третьому номері журналу «Искусство: Живопись. Графика. Художественная

печать» за 1911 р., де було вміщено також примітку С. Маслова про цей портрет [13, с. 41]. У тому ж році портрет експонувався на виставці художніх творів Т. Шевченка у Києві, а нині він зберігається в Національному музеї Т. Шевченка [12].

С. Маслов долучився до збору коштів для встановлення пам'ятника Т. Шевченку в Полтаві, де поет бував неодноразово. На Полтавщині митець створив ряд поетичних і художніх творів. За пожертву на монумент Т. Шевченку вчений отримав лист від Полтавської губернської земської управи від 21 квітня 1909 р., у якому зазначалося: «Приносячи Вам глибоку подяку за допомогу у справі збору пожертв на пам'ятник Т. Г. Шевченка, Губернська Управа повідомляє, що надіслані Вами 17 руб. 75 коп. отримані та зараховані до фонду для цієї мети» [14]. Пам'ятник Кобзарю в Полтаві було встановлено лише в 1926 р. При нагоді зазначимо, що у фонді С. Маслова відклалися фотографії пам'ятників Т. Шевченку в Києві та Каневі [15, 16].

Протягом 1920–1950-х років С. Маслов, як член редколегій академічних видань, автор передмов і приміток до них, відповідальний редактор або рецензент наукових праць, узяв участь у підготовці до друку ряду видань творів Т. Шевченка й досліджень про нього.

У 1920-ті роки, готуючи коментарі до написаної на засланні поеми Т. Шевченка «Іржавець», С. Маслов здійснив поїздку до с. Іржавець на Чернігівщині, де сфотографував Троїцьку церкву та оспівану Кобзарем у його поемі Іржавецьку ікону Матері Божої, яка вважалася покровительською-захисницею запорізьких козаків. В 1936 р. образ Пречистої разом з іншими іконами спалили представники «безбожної» влади, згодом було зруйновано й Троїцьку церкву. І, як зазначила мистецтвознавець В. Кузик, яка дослідила історію ікони, саме «видатному філологу» С. Маслову «ми завдячуємо тим, що можемо хоча б з відбитків побачити, якими святинями володіли» [17, с. 29–30].

Науковець відіграв дієву роль у підготовці до друку ювілейного видання «Кобзаря» (1939), входячи до складу його редакційної колегії. Він розробив науково-методичні засади й принципи для укладання якомога повної та автентичної збірки поезій Т. Шевченка, про які доповів 21 листопада 1938 р. на засіданні Урядового

ювілейного комітету вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка, що за завданням РНК УРСР координував роботи з відзначення 125-річчя від дня народження поета [18]. У своїй доповіді вчений, зокрема, зазначив: «Масове видання “Кобзаря” ставить завданням дати читачу повний, критично перевірений текст поезій Шевченка, звільнений від різних “мудрованій” попередніх видавців, обумовлений політичними, націоналістичними, псевдо-науковими та різними іншими мотивами. Джерелами, що ними користувалася в процесі роботи Редакційна колегія, складаються з автографів Шевченка, авторизованих копій та друкованих текстів, особливо коли в них Шевченко з метою нових, наступних видань вносив ті чи інші зміни або додатки. Використовуючи ці джерела, давалось перевагу текстам, хронологічно пізнішим, вважаючи, що вони більше виявляють останню волю автора, ніж тексти попередні. З інших принципів, що їх додержувалась в своїй роботі Ред[акційна] колегія, слід зазначити такі: 1) в масовому виданні текст поезій подається без будь-яких варіантів, 2) загальне планування “Кобзаря” видається за принципом хронологічним, починаючи з поезій року 1838 й закінчуючи поезіями 1861-го р., 3) мова, правопис і пунктуація автографів Шевченка, за деякими винятками, зберігаються, 4) заголовки окремим творам подаються тоді, коли заголовки ці вміщено в найавторитетніших рукописах; проте, в де-яких окремих випадках збережено заголовки, додані попередніми видавцями» [19, арк. 13–14].

С. Маслова разом з О. Білецьким, М. Геппенером і П. Поповим, як кваліфікованих наукових співробітників, 3 січня 1939 р. було введено до складу головної редколегії академічного ювілейного видання творів Т. Шевченка у 10 томах [20, с. 22]. Він узяв участь у звірванні та редагуванні основних текстів і їхніх варіантів, укладанні коментарів до видання [20, с. 23]. Збереглося запрошення С. Маслову на засідання зі складання наукових коментарів до першого тому повного академічного видання творів Т. Шевченка та засідання редколегії, які відбулися відповідно 27 січня та 26 березня 1939 р. в Інституті української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР [21; 22]. Перші два томи видання вийшли друком у 1939 р., інші вісім томів побачили світ протягом 1949–1964 рр. І в післявоєнний час

С. Маслов активно працював в Урядовій редакційній колегії повного академічного видання творів Т. Шевченка [23].

Шостий том повного зібрання творів Т. Шевченка, що був надрукований у 1957 р., виявився останнім, над яким судилося попрацювати С. Маслову [24, 25]. В особовому архіві вченого зберігається його лист до редколегії видання творів Т. Шевченка, написаний за три місяці до смерті – 10 жовтня 1956 р. У листі він наполягав на публікації всіх документів Т. Шевченка, попередньо відібраних до шостого тому видання, у тому числі й тих, що не відповідали уявленню про митця як революційного діяча, надавши до них наукові коментарі. Зокрема, він зазначив: «Розглянувши надісланий мені макет VI тома Повного зібрання творів Т. Г. Шевченка, вважаю, що весь поданий в макеті матеріал – листи, ділові папери, буквар, записи народної творчості та інш[е], – без будь яких скорочень повинен увійти в остаточний текст тому. Окремі листи Шевченка, як лист до Л. В. Дубельта від 10 січня 1850 р. або лист до В. А. Долгорукова від 27 жовтня 1858 р., які не відповідають нашому уявленню про революційність соціально-політичних поглядів Шевченка і в яких сучасний дослідник не мусить вбачати нічого іншого, крім великої трагедії в житті поета, мають бути обговорені й з'ясовані в редакційних примітках до VI тому» [26]. Як і рекомендував С. Маслов, листи Т. Шевченка до Л. Дубельта і В. Долгорукова, у яких митець просив владних чиновників дозволити йому малювати та друкувати вірші, було опубліковано в шостому томі академічного видання творів Т. Шевченка.

Працюючи над виданнями Т. Шевченка та готуючи до них примітки, С. Маслов цікавився біблійними мотивами у творчості митця. В особовому фонді вченого відклалися бібліографічні джерела із цієї проблематики, зібрані науковцем з його коментарями до документів [27].

У роки Другої світової війни науковець виступив відповідальним редактором монографії літературознавця, літературного критика, старшого наукового співробітника відділу історії української літератури Інституту української літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР Д. Тамарченка [28] та підготував рецензію на його докторську дисертацію [29, арк. 20 зв.–21, 23 зв.]. Учений був автором і

попередньої рецензії на дисертацію літературознавиці та поетеси М. Грудницької «Студії з історії життя і творчості Т. Г. Шевченка» [29, арк. 24 зв.], яку було представлено на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук уже під назвою «Нариси про рукописну спадщину Шевченка» [30].

У листі до бібліографа та шевченкознавця Ю. Меженка від 6 вересня 1942 р., написаного в Уфі (Башкирія), куди було евакуйовано співробітників АН УРСР, С. Маслов наголосив, що Академія наук в складних «уфимських умовах працює доволі енергійно». З найбільш цікавих заходів АН УРСР учений виділив наукову сесію (березень 1942 р.), присвячену Т. Шевченку [31, арк. 7–8 зв.].

Варто додати, що відзначення Шевченківських днів під час Другої світової війни стало важливою подією не тільки для наукового та культурного життя АН УРСР, а і взагалі Башкирії. Організаторами Шевченківської сесії, яка відбулася 9–10 березня 1942 р., стали АН УРСР, Спілка радянських письменників України, Київський академічний театр опери та балету УРСР ім. Т. Г. Шевченка. Протягом Шевченківських днів (9–20 березня 1942 р.) відбувалися наукові засідання, читалися лекції, відбувалися концерти, а всі урочисті заходи, присвячені Кобзарю, висвітлювалися в пресі Башкирії [32]. Планувалося видати збірник наукових праць Шевченківської сесії, при підготовці якого С. Маслов мав виступити редактором праць старших наукових співробітників Інституту суспільних наук АН УРСР М. Ткаченка «Київ у творчості Т. Г. Шевченка» та М. Грудницької «До історії двох текстів автобіографії Т. Г. Шевченка» [33], проте це видання надрукувати не вдалося. Лише працю М. Грудницької було згодом опубліковано в органі АН УРСР [34]. Не менш цікавою була й Шевченківська сесія АН УРСР, що відбулася в Уфі 9–10 березня 1943 р. [35]. З її програмою С. Маслов намагався ознайомити якомога більше вчених, про що свідчить зошит реєстрації відправленої кореспонденції, який вів науковець протягом 1942–1944 рр. [36, арк. 20 зв.–25].

Збереглася чернетка листа С. Маслова до М. Гудзія (літературознавця, дослідника творчості Т. Шевченка, редактора видань творів поета) від 9 січня 1943 р., де йдеться про ставлення українських шевченкознавців до монографії М. Шагінян «Тарас Шевченко»

(1941), яку вірменська письменниця підготувала як докторську дисертацію. В епістолі С. Маслов повідомляв: «Про книгу Марієтти Шагінян, за Вашим бажанням, розмовляв із тутешніми шевченкознавцями – Д. О. Тамарченком та М. С. Грудницькою. Вони вважають, що книга написана дуже поверхово. Шагінян не знає та не розуміє Шевченка; не знайома із шевченківською літературою; ставлення до джерел у неї не критичне; у книзі багато фактичних помилок та плутанини. Присутній при цій розмові І. Г. Ямпольський зауважив, що це “дамське рукоділля” є зовсім не придатним для здобуття докторського ступеня. Іншу позицію у питанні цінності книги Шагінян займає М. Т. Рильський. У книзі, – каже він, – справді багато фактичних помилок; Шевченка та роботи про Шевченка Шагінян мабуть і знає, але їй взагалі не відома історія укр[аїнської] літ[ератури] XIX ст. і ця обставина дуже відчувається у книзі. Тим не менш, книга написана так тепло, так яскраво, що захоплює читача і не хочеться ставити у провину автору фактичні неточності, які до того ж легко можуть бути усунуті при наступних виданнях. Та й у самому факті звернення до укр[аїнської] тематики представниці іншої національності, вірменки, до того ж “літньої людини”, – несе в собі щось зворушливе, заслуговує на всіляку підтримку» [37].

Отже, постать Т. Шевченка, його творчість та праці про митця привертали увагу українських науковців, у тому числі С. Маслова і у воєнний період, а шевченкознавчі дослідження не припинялися за тяжких воєнних умов [38, 39–44].

С. Маслов звертався до творчості Т. Шевченка й під час підготовки академічного видання «“Слово о полку Ігоревім” в українських художніх перекладах і переспівах XIX–XX ст.» (1953). Учений написав передмову та вступну статтю до збірки, у якій було представлено переклади трьох фрагментів зі «Слова», зроблені Т. Шевченком: «Плач Ярославни», «В Путівлі граді вранці-рано» й «З передсвята до вечора». У вступній статті С. Маслов звернув увагу читачів на те, що Т. Шевченко тривалий час розмірковував над ідеєю перекладу «Слова» українською мовою, а в період перебування в Новопетровському укріпленні розпочав цю роботу. І вже значно пізніше, у 1860 р. у Петербурзі, поет частково здійснив свій намір, переклавши лише два фрагменти пам’ятки – «Плач Ярославни»

у двох редакціях та опис битви на річці Каялі. На переконання С. Маслова, ці переклади Т. Шевченка значно вплинули на подальшу роботу українських авторів над «Словом» [45, с. 11–12]. Так, щодо перекладу літературної пам'ятки Кобзарем ідеться в листуванні вченого з М. Рильським [46], який під час своєї праці над «Словом» у рамках консультації надсилав С. Маслову власний переклад твору. Оцінюючи ж переклади із «Слова», зроблені Кобзарем, учений зазначав, що Т. Шевченко не прагнув точно перекласти текст, а «йшов шляхом творчої переробки і образи пам'ятки доповнював новими образами, почасти підказаними власною творчістю, почасти запозиченими з української народної поезії» [45, с. 12].

В особовому фонді С. Маслова в ІР НБУВ [47, 48] та особовому архіві літературознавця й колекціонера Ю. Меженка [31], що міститься в Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України, відклатося листування науковців. Один з основних сюжетів епістолярного дискурсу вчених стосується їх співпраці щодо збирання документів і предметів, присвячених життю та літературно-мистецькій діяльності Т. Шевченка, а також вшануванню пам'яті митця для приватної колекції Шевченкіани Ю. Меженка. Як видно з листів, протягом 1939–1956 рр. С. Маслов активно збирав і регулярно надсилав Ю. Меженку матеріали для його Шевченківської збірки, а саме: запрошення з програмами на Шевченківські сесії, з'їзди, засідання вчених рад, лекції, вечори, мітинги, афіші концертів, театральних вистав, які проводилися під егідою академічних установ, закладів освіти й культури, окремих науковців, артистів; публікації з періодичних видань, присвячені Т. Шевченку та його творчості; проспекти видань Кобзаря; репродукції художніх творів Т. Шевченка з його зображенням; фотографії пам'ятників митцю; платівки з музичними творами на слова Т. Шевченка тощо [31, 47, 48].

Примірники запрошень з програмами на наукові й культурні меморіальні заходи та урочистості, присвячені Т. Шевченку, містяться і в особовому фонді С. Маслова в ІР НБУВ. Серед документів запрошення: правління Прилуцького музикально-драматичного гуртка на концерт, присвячений пам'яті Т. Шевченка, який мав відбутися 30 березня 1913 р. у Земському домі м. Прилуки

за участі київських співаків й акторів М. Машир і М. Карташова та хору під керівництвом О. Соколова [49, арк. 3]; Українського бібліологічного товариства в Києві на Шевченківське засідання 27 квітня 1929 р. [50]; Президії АН УРСР на наукову сесію, присвячену 125-річчю від дня народження Т. Шевченка, що відбулася 19–20 травня 1939 р. [11, арк. 13]; Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР на наукові шевченківські сесії, конференції і вечори за 1946–1955 рр. [51, 52]; Державного літературно-художнього музею Т. Г. Шевченка (нині – Національний музей Т. Шевченка) та Меморіального будинку-музею Т. Г. Шевченка (нині – Літературно-меморіальний будинок-музей Т. Шевченка) на наукову сесію, присвячену 85-річчю від дня смерті Т. Шевченка, заплановану на 9–10 березня 1946 р. [53]; Меморіального будинку-музею Т. Г. Шевченка на наукову сесію, присвячену сторіччю перебування Т. Шевченка в будинку на Хрещатицькому провулку (нині – провулок Т. Шевченка); Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (нині – Київського національного університету ім. Т. Шевченка) на публічне засідання вченої ради 10 березня 1951 р., присвячене 90-річчю з дня смерті Т. Шевченка [54, арк. 97], та ін. Відклався буклет Харківського державного музею образотворчого мистецтва (нині – Харківський художній музей) з інформацією про його експозицію, у якому представлено мистецькі твори, присвячені Т. Шевченку [55], тощо.

Висновки. В особовому фонді С. Маслова, який зберігається в ІР НБУВ, відклався масив архівних документів, що відображають шевченкознавчі зацікавлення вченого. Листування С. Маслова і Ю. Меженка, що відклалося в ІР НБУВ і ЦДАМЛІМ України, розкриває дієву співпрацю вчених з комплектування збірки Шевченкіани. Згідно з документами, постать Т. Шевченка та його літературно-мистецька творчість належали до кола наукових інтересів С. Маслова. Протягом життя вчений вивчав наукову біографію Т. Шевченка та його творчий набуток, брав дієву участь у підготовці до друку літературних творів поета, популяризації творчості митця, а також вшанування пам'яті про нього. Значних зусиль С. Маслов приклав для збирання документів і предметів, які стосувалися діяльності українських науково-культурних установ, організацій, науковців, літераторів, митців, громадсько-культурних діячів з

дослідження життя та творчості Т. Шевченка і вшанування його пам'яті. С. Маслов долучився до формування приватної колекції Ю. Меженка, присвяченої Т. Шевченку та його творчості, яка стала видатною національною історико-культурною пам'яткою.

Список бібліографічних посилань

1. Степченко О., Воронкова Т. Особовий архівний фонд С. Маслова в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. *Перші книгознавчі читання* : зб. наук. пр. Київ, 1997. С. 13–18.

2. Ємчук О. Особовий архівний фонд та бібліотечна колекція С. І. Маслова як складова вітчизняної культурної спадщини. *Архіви України*. 2009. № 1–2 (263). С. 105–116. URL: https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/AU_1_2_2009.pdf (дата звернення: 10.02.2025).

3. Ковальчук Г. І. Архів професора С. І. Маслова як джерело з історії філологічних студій та Київського національного університету імені Тараса Шевченка. *Рукописна та книжкова спадщина України*. 2009. Вип. 13. С. 36–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_2009_13_3 (дата звернення: 10.02.2025).

4. Ємчук О. Епістолярна спадщина Юрія Меженка в архіві Сергія Маслова. *«І тільки незмінна книга!»* : зб. ст. до 120-річчя від дня народж. Ю. О. Меженка (1892–1969) / упоряд.: Н. В. Стрішенець ; НАН України, НБУ України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2013. С. 71–80.

5. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 7733. 37 арк.

6. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 3829. 66 арк.

7. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 7757. 313 арк.

8. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 3810. 2 арк.

9. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 7379. 1 арк.

10. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 7060. 2 арк.

11. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 7129. 15 арк.

12. Черненко О. Лукомський Родіона Івановича портрет. *Шевченківська енцикл.* Т. 3 : І–Л / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2013. С. 854–855.

13. Сергій Маслов. 1902–1927 / М. Іванченко, В. Перетц, Я. Стещенко ; Укр. наук. ін-т книгознавства. Київ, 1927. 49 с.
14. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4557. 1 арк.
15. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 7172. 1 арк.
16. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4229. 2 арк.
17. Кузик В. Перекази про Іржавецьку чудотворну ікону Богоматері в поезії Т. Г. Шевченка. *Народна творчість та етнографія*. 1994. № 2–3. С. 28–30.
18. Вербіцька О. І. Відзначення в Академії наук УРСР 125-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка: історико-джерелознавчий аспект. *Рукописна та книжкова спадщина України*. 2024. № 3. С. 178–196. <https://doi.org/10.15407/rksu.34.178>
19. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2645. 16 арк.
20. Вербіцька О. Створення фундаментального академічного видання «Повне зібрання творів Т. Г. Шевченка у десяти томах» у період 1919–1941 рр.: історико-джерелознавче дослідження. *Архіви України*. 2025. № 1. С. 7–26. <https://doi.org/10.47315/archives2025.342.007>
21. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4368. 1 арк.
22. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4369. 1 арк.
23. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4363. 1 арк.
24. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2532. 21 арк.
25. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4384. 1 арк.
26. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4286. 1 арк.
27. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 675. 48 арк.
28. Тамарченко Д. Творчість Тараса Шевченка і російська революційно-демократична література / відп. ред. С. І. Маслов. Київ – Уфа, 1940–1942. 328 с.
29. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 6713. 43 арк.
30. ІР НБУВ. Ф. 368. Од. зб. 19. 4 арк.
31. Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України. Ф. 365. Оп. 1. Спр. 546. 23 арк.
32. Вербіцька О. І. Шевченківська сесія АН УРСР у 1942 р. *Гуманітарний корпус*. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2021. Вип. 38. С. 39–42.
33. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2526. 1 арк.
34. Грудницька М. До історії тексту автобіографії Т. Г. Шевченка.

Вісті Академії наук Української Радянської Соціалістичної Республіки. 1944. № 1–2. С. 10–19.

35. Славін Л. М. Шевченківські дні 1943 року. *Вісті Академії наук Української Радянської Соціалістичної Республіки*. 1944. № 1–2. С. 5–9.

36. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 6713. 43 арк.

37. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4738. 1 арк.

38. Вербіцька О. Академічне шевченкознавство у 1941–1945 роках (за архівними джерелами). *Доля Тараса Шевченка на засланні* : зб. наук. пр. Четвертих Міжнародних Шевченківських читань, присвячених 165-річчю від часу переведення Т. Г. Шевченка в Новопетровське укріплення. Черкаси : Видавець Олександр Третьяков, 2015. С. 178–189.

39. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2549. 3 арк.

40. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2551. 2 арк.

41. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2552. 2 арк.

42. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2554. 2 арк.

43. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2556. 6 арк.

44. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 2557. 7 арк.

45. Маслов С. І. «Слово о полку Ігоревім» і його художні переклади XIX–XX ст. «Слово о полку Ігоревім» в українських художніх перекладах і переспівах XIX–XX ст. / АН УРСР, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ : Вид-во АН УРСР, 1953. С. 5–13.

46. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 6312. 1 арк.

47. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4893–4895. 5 арк.

48. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 5961–5968. 19 арк.

49. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 6771. 4 арк.

50. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 3330. 2 арк.

51. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 4383. 2 арк.

52. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 6737.

53. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 6754.

54. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 6744. 124 арк.

55. ІР НБУВ. Ф. XXXIII. Од. зб. 6757.

References

1. Stepchenko, O., & Voronkova, T. (1997). Osobovyi arkhivnyi fond S. Maslova v Instytuti rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Personal archival collection of S. Maslov at the Institute of Manuscripts of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. *Pershi knyhoznavchi chytannia: zb. nauk. prats – First Bibliographic Readings: Collection of Scientific Works*, 13-18 [in Ukrainian].
2. Yemchuk, O. (2009). Osobovyi arkhivnyi fond ta bibliotechna kolektsiia S. I. Maslova yak skladova vitchyznianoï kulturnoi spadshchyny [Personal archival fund and library collection of S. I. Maslov as a component of the national cultural heritage]. *Arkhivy Ukrainy – Archives of Ukraine*, 1-2 (263), 105-116 [in Ukrainian]. Retrieved February 10, 2025, from https://archives.gov.ua/wp-content/uploads/AU_1_2_2009.pdf
3. Kovalchuk, G. I. (2009). Arkhiv profesora S. I. Maslova yak dzherelo z istorii filolohichnykh studii ta Kyivskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka [Archive of Professor S. I. Maslov as a source for the history of philological studies and the Taras Shevchenko National University of Kyiv]. *Rukopysna ta knyzhkova spadshchyna Ukrainy – Manuscript and Book Heritage of Ukraine*, 13, 36-38 [in Ukrainian]. Retrieved February 10, 2025, from http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_2009_13_3
4. Yemchuk, O. (2013). Epistoliarna spadshchyna Yurii Mezhenka v arkhivi Serhiia Maslova [Epistolary Heritage of Yuri Mezhenko in the archive of Sergey Maslov]. “*I tilky nezminna knyha!*”: zbirnyk statei do 120-richchia vid dnia narodzhennia Yu. O. Mezhenka (1892-1969) – “*And only the book is irreplaceable!*”: a collection of scientific articles to the 120-th anniversary of the birth of Yu. Mezhenko (1892-1969), 71-80 [in Ukrainian].
5. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 7733. 37 sheets [in Ukrainian].
6. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 3829. 66 sheets [in Ukrainian].

7. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 7757. 313 sheets [in Ukrainian].
8. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 3810. 2 sheets [in Ukrainian].
9. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 7379. 1 sheet [in Ukrainian].
10. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 7060. 2 sheets [in Ukrainian].
11. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 7129. 15 sheets [in Ukrainian].
12. Chernenko, O. (2013). Lukomskoho Rodiona Ivanovycha portret [Portrait of Lukomsky Rodion Ivanovich]. *Shevchenkivska entsyklopediia – Shevchenko Encyclopedia*, 3: I-L, 854-855 [in Ukrainian].
13. Ivanchenko, M., Peretts, V., Steshenko, Ya. (1927). Serhii Maslov. 1902-1927. *Ukrainskyi naukovi instytut knyhoznavstva – Ukrainian Scientific Institute for Book Studies* [in Ukrainian].
14. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4557. 1 sheet [in Ukrainian].
15. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 7172. 1 sheet [in Ukrainian].
16. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4229. 2 sheet [in Ukrainian].
17. Kuzyk, V. (1994). Pereказы pro Irzhavetsku chudotvornu ikonu Bohomateri v poezii T. H. Shevchenka [Traditions about the miraculous icon of Mother of God in the Irzhavets of T.G. Shevchenko's poetry]. *Narodna tvorchist ta etnografia – Folk art and ethnography*, 2-3, 28-30 [in Ukrainian].
18. Verbitska, O. (2024). Vidznachennia v Akademii nauk URSR

125-richchia vid dnia narodzhennia T. H. Shevchenka: istoryko-dzhereloznavchyi aspekt [Celebration of 125-th anniversary of Taras Shevchenko by Academy of Sciences of Ukrainian Soviet Socialist Republic]. *Rukopysna ta knyzhkova spadshchyna Ukrainy – Manuscript and Book Heritage of Ukraine*, 3, 178-196 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/rksu.34.178>

19. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2645. 16 sheets [in Ukrainian].

20. Verbitska, O. (2025). Stvorennia fundamentalnoho akademichnoho vydannia “Povne zibrannia tvoriv T. H. Shevchenka u desiaty tomakh” u period 1919–1941 rr.: istoryko-dzhereloznavche doslidzhennia [Creation of the fundamental academic edition “The Complete Collection of T. Shevchenko’s Works in Ten Volumes” during 1919–1941: historical and source study]. *Arkhivy Ukrainy – Archives of Ukraine*, 1, 7-26 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.47315/archives2025.342.007>

21. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4368. 1 sheet [in Ukrainian].

22. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4369. 1 sheet [in Ukrainian].

23. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4363. 1 sheet [in Ukrainian].

24. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2532. 21 sheets [in Ukrainian].

25. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4384. 1 sheet [in Ukrainian].

26. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4286. 1 sheet [in Ukrainian].

27. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Ver-

nadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 675. 48 sheets [in Ukrainian].

28. Tamarchenko, D. (1940-1942). Tvorchist Tarasa Shevchenka i rosiiska revoliutsiino-demokratychna literatura [Creative work of Taras Shevchenko and Russian revolutionary-democratic literature]. S. I. Maslov (Ed.). [in Ukrainian].

29. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 6713. 43 sheets [in Ukrainian].

30. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund 368. Unit 19. 4 sheets [in Ukrainian].

31. Fund 365. Inventory 1. Unit 546. 23 sheets. Central State Archive-Museum of Literature and Art of Ukraine, Kyiv, Ukraine [in Ukrainian, in Russian].

32. Verbitska, O. (2021). Shevchenkivska sesii AN URSR u 1942 r. [Shevchenko session of the USSR Academy of Sciences in 1942]. *Humanitarnyi korpus – Humanitarian Corpus*, 38, 39-42 [in Ukrainian].

33. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2526. 1 sheet [in Ukrainian].

34. Hrudnytska, M. (1944). Do istorii tekstu avtobiografii T. H. Shevchenka [To the history of the text of the autobiography of T. Shevchenko]. *Visti Akademii nauk Ukrainiskoi Radianskoi Sotsialistychnoi Respubliki – News of the Academy of Sciences of the Ukrainian Soviet Socialist Republic*, 1-2, 10-19 [in Ukrainian].

35. Slavin, L. M. (1944). Shevchenkivski dni 1943 roku [Shevchenko's Days of 1943]. *Visti Akademii nauk Ukrainiskoi Radianskoi Sotsialistychnoi Respubliki – News of the Academy of Sciences of the Ukrainian Soviet Socialist Republic*, 1-2, 5-9 [in Ukrainian].

36. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 6713. 43 sheets [in Ukrainian].

37. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Ver-

nadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4738. 1 sheet [in Russian].

38. Verbitska, O. (2015). Akademichne shevchenkoznavstvo u 1941-1945 rokakh (za arkhivnymi dzherelamy) [Academic Shevchenko Studies in 1941-1945 (according to archival sources)]. *Dolia Tarasa Shevchenka na zaslanni: zbirnyk naukovykh prats Chetvertykh Mizhnarodnykh Shevchenkivskykh chytan – The fate of Taras Shevchenko on exile: a collection of scientific works of Fourth International Shevchenko readings*, 178-189. Cherkasy [in Ukrainian].

39. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2549. 3 sheets [in Ukrainian].

40. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2551. 2 sheets [in Ukrainian].

41. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2552. 2 sheets [in Ukrainian].

42. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2554. 2 sheets [in Ukrainian].

43. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2556. 6 sheets [in Ukrainian].

44. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 2557. 7 sheets [in Ukrainian].

45. Maslov, S. I. (1953). “Slovo o polku Ihorevim” i yoho khudozhni pereklady XIX-XX st. [“The Song of Igor’s Campaign” and its artistic translations of the XIX–XX centuries]. *“Slovo o polku Ihorevim” v ukrainskykh khudozhnikh perekladakh i perespivakh XIX-XX st. – “The Song of Igor’s Campaign” in Ukrainian artistic translations and covers of the XIX–XX centuries*, 5-13 [in Ukrainian].

46. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 6312. 1 sheet [in Ukrainian].

47. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Units 4893-4895. 5 sheets [in Ukrainian].

48. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Units 5961-5968. 19 sheets [in Ukrainian, in Russian].

49. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 6771. 4 sheets [in Russian].

50. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 3330. 2 sheets [in Ukrainian].

51. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 4383. 1 sheet [in Ukrainian].

52. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 6737 [in Ukrainian].

53. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 6754 [in Ukrainian].

54. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 6744. 124 sheets [in Ukrainian].

55. Instytut rukopysu Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [Institute of the Manuscript of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. Fund XXXIII. Unit 6757 [in Ukrainian, in Russian].

Стаття надійшла до редакції 05.06.2025.

Andrii Shapoval,

Dr. Sci. (History), Senior Researcher, Head of the Department,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

62 Volodymyrska St., Kyiv 01033, Ukraine

e-mail: shai196@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1188-5142>

Scopus Author ID: 57224568766

Oksana Verbitska,

PhD (Philosophy), Senior Researcher,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine
e-mail: xenaver@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1459-954X>

Oksana Yemchuk,

PhD (History), Senior Researcher,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
62 Volodymyrska St., Kyiv 01033, Ukraine
e-mail: vio@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5096-7231>

Serhii Maslov's Research Interests in Shevchenko through the Prism of the Scholar's Archive Legacy

The purpose of the study. The article is based on the analysis of archival documents highlights the prominent Ukrainian literary scholar and bibliologist Serhii Maslov in Taras Shevchenko's life and creative work. A significant part of the archival documents has been introduced into scientific circulation for the first time.

The methodology. The methodology of the work is based on the application of the principles of historicism, comprehensiveness and complexity, and source, archival, chronological, comparative, biographical and prosopographic research methods.

Scientific novelty. The scientific novelty is in the fact that for the first time, based on a wide range of archival sources, the activities of S. Maslov in the field of Shevchenko studies have been investigated. Documents related to the topic which were transferred to the scholar's personal collection at the Institute of Manuscripts of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, have been introduced into scientific circulation.

Conclusions. In the personal collection of S. Maslov, which is stored at the Institute of Manuscripts of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine, there is an array of archival documents that reflect the scholar's interests in Shevchenko. The correspondence between S. Maslov and Yu. Mezhenko, which was transferred to the Institute of Manuscripts of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine and the Central State Archive-Museum of Literature and Art of Ukraine, reveals the effective cooperation of scholars in completing the Shevchenkiana collection. According to documents, the figure of T. Shevchenko and his literary and artistic work belonged to the circle of

scientific interests of S. Maslov. Throughout his life, the scholar studied the biography of T. Shevchenko and his creative achievements, took an active part in preparing the poet's literary works for publication, popularizing the artist's work, and honoring his memory. S. Maslov made significant efforts to collect documents and objects related to the activities of Ukrainian scientific and cultural institutions, organizations, scholars, writers, artists, public and cultural figures in the study of T. Shevchenko's life and work, and in honoring his memory. S. Maslov participated in the formation of the private collection of Yu. Mezhenko, dedicated to T. Shevchenko and his work, which became an outstanding national historical and cultural monument.

Keywords: S. Maslov, T. Shevchenko, archival documents, Shevchenko studies.